

Finantsloven sit Stempel. Deraf tror jeg, at den Anskuelse efterhaanden er opstaaet, at det ikke gjaldt om Andet, end at Finantsloven blot kunde komme ind i Landstinget i de sidste Dage af Sessionen. Naar det var naaet, var det tiltraekkeligt, for Dyrigt kunde man i det andet Thing behandle Finantsloven lige til det Dieblis. Jeg tror derfor, at skal der gjøres Noget i Retning af at tilveiebringe en hurtigere Behandling af Finantsloven i det andet Thing, vilde det i den Henseende være ret hensigtsmæssigt, om man her i Landstinget for Fremtiden slog ind paa en anden Vej, end man hidtil er gaaet, at man vilde — for en Gangs Skyld vilde det naturligvis medføre en Forlængelse af Sessionen, men det kan være, at det hjalp for Fremtiden —, at man ikke vil lade sig nøje med denne Stilling, at man vil tage sig den Tid, der fordres, til at udøve sin berettigede Indflydelse paa Finantslovens Tilblivelse, og jeg tillader mig at tro, at naar det viser sig, at det er Landstingets faste Villie, og den udføres nogle Gange, vil det mere end noget Andet bidrage til at fremskynde Finantslovens Behandling i det andet Thing; thi da bliver det vitteligt, at det ikke er Paakten, Pintsen eller et saadant bestemt Tidspunkt, der afslutter Sessionen, men at Sessionen ikke afsluttes, førend Landstinget selv mener, at det har haadt Finantsloven til Behandling i den Tid, det maa anse det for nødvendigt. Derfor kan jeg kun sige, at jeg med stor Tilfredsstillelse har set, at der denne Gang er en ny Stemning i dette Thing, som ikke har været der i lang Tid, at der denne Gang er Stemning i dette Thing for at underkaste Finantsloven en saadan almindelig Behandling, mulig endogsaa nedtætte et Udvalg, som skal skrive en Betænkning, hvori man tillader sig at modsiges Et og Andet, som i Nav har fundet Plads i den Betænkning, som er afgiven i det andet Thing. Jeg tror, det i høi Grad vil tjene til at udbrede et rigtigt Begreb om Forfatningen og netop derfor tjene det Formaal, som den ærede 1ste Landstingsmand for Ide Kredts (N. Rasmussen) saa stærkt anbefalede, nemlig en Stræben efter at udbrede en rigtig Kundskab om Forfatningen i Befolkningen. Jeg tror, at en stor Del af de Mlemper, vi i sin Tid have lidt under, som deraf, at man fra en vis Side har bestræbt sig for at udbrede i Befolkningen Forestillinger om vor Forfatning, som aldeles ikke stemme med Grundloven, at man har søgt at udbrede den Forestilling, at Folkethingets Flertal er eneraadende over Finantsloven, og at derigjennem det, man har kaldt Forfatningens Tyngepunkt, laa i Folkethingets Flertals Haand. Man har deraf videre udledet, at dette da ogsaa skulde være i Stand til at indog affatte Regjeringer o. s. v. Jeg tror, at det er derfra, at den nuværende Tingenes Tilstand kommer, og jeg tror ganske sikkert ogsaa, at for saa vidt Landstinget har sin Skyld dert, som man

ikke tidligere har protesteret derimod, og jeg skal her tillade mig at sige, at det efter min Formening ikke er tiltraekkeligt at protestere med Ord, thi Protester i Ord ere jo fremkomne fra mange Sider og til mange forskjellige Sider, men det, man trænger til, er Protest i Gjerning; thi Protest i Ord kommer ikke langt, men Protest i Gjerning gjenlyder over det hele Land, og Protest i Ord kan altid neutraliseres ved, at man forsøger paa at stille nogle modstaaende Argumenter op. Men Protest i Gjerning lader sig ikke saaledes horte samotere. Den staar fast, og dens Virkning føles længe. Derfor tror jeg, netop, at en forandret Optraeden af Landstinget lige over for Finantsloven vil være i høi Grad helbringende til at udbrede rigtige Forestillinger i Folket om Forfatningen og derved tjene det Maal, som den ærede Taler saa stærkt anbefalede, og som vistnok Alle ere enige om at ønske fremmet, nemlig at man vil indse, at kun ved gjenfaldig Smødeforret og gjenfaldig Agtelse for hvoeraandres Rettigheder er det muligt at regjere med vor Forfatning. Kun ad den Vej er det muligt at fortsætte den rolige Udvikling, som vi Alle ere enige om vil være i høi Grad helbringende for vort Land. Derfor kan jeg kun i Modsetning til de to sidste ærede Talere betragte det som en Forbeld, at Landstinget denne Gang vil, — ikke storme frem til Kamp eller kæmpe paa Liv og Død, — men vil gøre den forfatningsmæssige Indflydelse gjældende, som tilkommer det med Hensyn til Finantsloven saavel som med Hensyn til enhver anden Lov, og naturligvis er det min Forudsætning, at Landstinget ved Udøvelsen af sin Ret vil gaa frem med Maadehold og Hensynstagen til Andres Rettigheder. Det er ikke min Mening, at Landstinget skulde storme frem og hensynsløst tilfidesætte ethvert Hensyn til de andre i Statsmagten delagtige Faktorer.

Der er faldet nogle Uttringer om Enkeltheder, som jeg vil tillade mig at gøre et Par Bemærkninger om, da jeg har Ordet, og da denne Forhandling jo ikke bestemt fondres i to Afsnit, et almindeligt og et specielt. Jeg skal saaledes først tillade mig at bemærke, at det vistnok forholdes sig rigtigt, naar den ærede sidste Taler gjorde opmærksom paa, at Sorø Akademis Midler ikke ubelukkende og helt og holdent stammer fra Holbergs Gave. Det er jo bekendt nok, at der eksisterede et Akademi i Sorø længe før Holbergs Tid, og at der dertil var henlagt visse Midler; men jeg antager ikke, eller rettere, jeg er overbevist om, at det har den ærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet heller ikke overset; naar man taler om, at det kan være en forvarlig Alvendelse af Holbergs Midler at benytte dem til Theatret, saa mener jeg, at man derved har for Die, at overfor Holberg eller Holbergs Dispositioner kunde der være nogen Lov om Berettigelsen til at bruge Midlerne, fordi det er private